Черкаська філія

Українського інституту експертизи сортів рослин

Черкаська філія Українського інституту експертизи сортів рослин розташована у селі Дзензелівка Маньківської об'єднаної територіальної громади Уманського району Черкаської області. З півночі й південного заходу село оточене лісами та балками. Вода з ярів впадає в річку Маньківку, а далі – в Гірський Тікич.

Клімат помірно континентальний, з теплим дощовим літом і м'якою та сніжною, але із частими відлигами зимою. Середньорічна температура повітря становить +7,3 °С. Абсолютний мінімум температури повітря досягає –34 °С, абсолютний максимум +42 °С. Річна сума опадів у середньому коливається від 420 до 650 мм, іноді – від 300 до 800 міліметрів.

Ґрунти – чорноземи опідзолені, сильнореградовані, важкосуглинкові. Бал ґрунтів філії – 80, вміст гумусу – 3,02%, кислотність – pH 5,2, середньозважений вміст фосфору – від 151 до 200 мг/кг, середньозважений вміст калію – від 121 до 180 мг/кг. Товщина гумусованого профілю становить 50–80 см. Ґрунти схильні до запливання та утворення кірки, тому потрібно вносити органічні добрива і вапнувати.

ІНСПЕКТУРА Державної комісії по сортовипробуванню сільськогосподарських культур по Черкаській області була утворена в 1966 році. Першим її керівником був Маштапа Лаврентій Йосипович, який до того працював завідувачем Золотоніської комплексної державної сортодільниці. Інспектуру Черкаської області він очолював до жовтня 1978 року.

З 1978-го по 2002 р. керував Інспектурою Державної комісії по сортовипробуванню сільськогосподарських культур по Черкаській області Швиденко Володимир Леонтійович.

До 1999 року Інспектурі Державної комісії по сортовипробуванню сільськогосподарських культур по Черкаській області були підпорядковані дев'ять державних сортодільниць області, які успішно проводили сортовипробування зернових, зернобобових, технічних, кормових, овочевих та плодово-ягідних культур: Золотоніська, Черкаська, Маньківська комплексні сортодільниці; Шполянська агротехнічна сортодільниця; Черкаська овочева сортодільниця; Корсунь-Шевченківська та Золотоніська луко-пасовищні сортодільниці; Корсунь-Шевченківська та Уманська плодово-ягідні сортодільниці.

Земля сортодільниць була орендована в місцевих колективних господарств, які надавали допомогу з обробітку ґрунту, внесення добрив, догляду за посівами, збирання врожаю. Майже всі роботи на полях сортодільниць виконували вручну, тому колгоспи виділяли бригади робітників чисельністю 10–15 осіб.

Сівбу на дослідних ділянках проводили сівалками в агрегаті з трактором Т-25, а збирання та обмолот – комбайном СК-5 «Нива» зі спеціальними пристосуваннями. Нові будинки лабораторій сортодільниць почали зводити у 1965 р., де й дотепер розташовані адміністративні приміщення та лабораторії пунктів досліджень Черкаської філії. Тоді ж розпочали й будівництво житла для спеціалістів.

У 2002 р. Інспектуру Державної комісії по сортовипробуванню сільськогосподарських культур по Черкаській області реорганізовано шляхом об'єднання із Золотоніською державною сортовипробувальною станцією в Черкаський обласний державний центр експертизи сортів рослин, а з 2005 року – в Черкаський обласний державний центр експертизи сортів рослин з державною інспекцією з охорони прав на сорти рослин Черкаської області.

Керував Черкаським Держекспертцентром у 2002–2005 роках Проценко Іван Іванович. У 2006–2008 роках Черкаський Держекспертцентр очолював Швиденко Володимир Леонтійович. З 2009 року керувала Черкаським обласним державним центром експертизи сортів рослин з Державною інспекцією з охорони прав на сорти рослин Черкаської області Шкрьобка Ольга Андріївна, яка раніше працювала агрономом на Золотоніській державній сортодільниці з 1983-го по 1999 р., агрономом Золотоніської державної сортовипробувальної станції з 2000-го по 2001 р.; заступником начальника по виробництву Черкаського Держекспертцентру з 2002-го по 2004-й р.; начальником інспекції з охорони прав на сорти рослин – заступником начальника Держекспертцентру з 2005-го по 2009 рік.

З 2000 року в Черкаській області залишилося чотири державні сортодослідні станції, створені відповідно на базі Золотоніської, Черкаської, Маньківської державних сортодільниць та новоутвореної Холодноярської державної сортодослідної станції: 1) Маньківська держсортостанція розміщена в Центральній лісостеповій зоні; 2) Холодноярська – в Південно-Західній і Південній лісостеповій зоні, що нагадує типовий Степ; 3) Черкаська – у Правобережному Придніпровському Лісостепу, умови якого характерні для Полісся; 4) умови Золотоніської держсортостанції подібні до Лівобережного Придніпровського Лісостепу.

Левченко Володимир Віталійович, 1970 року народження, випускник славетного Уманського сільськогосподарського інституту (нині – Уманський національний університет садівництва), вчений агроном, спеціальність «Агрономія». Трудову діяльність очільник Черкаської філії розпочав на посаді агронома по захисту рослин у місцевому колективному господарстві, згодом на посаді головного агронома агрофірми «Україна», агронома І категорії Маньківської ДСДС, заступника начальника Черкаського ОДЦЕСР – загалом 28 років. У сфері охорони прав на сорти рослин 16 років, на посаді директора з 2012 року.

Професійно грамотний, принциповий, наполегливий керівник і вмілий організатор науково-дослідної справи у сортовипробуванні, постійно підвищує свій професійний рівень, бере активну участь у громадському житті філії. У 2022 р. одержав подяку Міністерства аграрної політики та продовольства України.

Список державних сортодільниць Інспектури Державної комісії із сортовипробування по Черкаській області (станом на 01.11.1985 р.):

1) Корсунь-Шевченківська (колгосп ім. Щорса, колгосп «Маяк»)
2) Черкаська (колгосп «Заповіт Леніна», радгосп ім. Леніна)
3) Маньківська (колгосп «Зоря комунізму»)
4) Шполянська
5) Золотоніська (колгосп «Червоний прапор», Коробівський птахоплемрадгосп)

Закладання польових дослідів, 2023 р.

Формування дослідних ділянок, 2012 р.

Колектив Черкаської філії УІЕСР

За роки діяльності Черкаського Держекспертцентру проводилося конкурсне випробування сортів зернових, зернобобових, технічних, кормових, овочевих культур на державних сортодослідних станціях однойменної області. Сотні сортів різних сільськогосподарських культур були запропоновані до районування в Черкаській області та внесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

Дослідною справою з сортовипробування займалися висококваліфіковані спеціалісти, зокрема головні агрономи: Маньківської ДСДС – Левченко Віталій Панасович, Золотоніської ДСДС – Шкрьобка Сергій Григорович, Холодноярської ДСДС – Левченко Іван Степанович, агроном Черкаської ДСДС Бондаренко Тетяна Іванівна та інші фахівці, серед яких головні бухгалтери Маньківської ДСДС – Дудник Олександр Васильович, Золотоніської ДСДС – Дробот Ольга Василівна, Черкаської ДСДС – Атамась Ніна Миколаївна, Холодноярської ДСДС – Козакова Євдокія Іванівна.

Багаторічну плідну працю на ниві сортовипробування вели: головний агроном Інспектури Давиденко Марія Петрівна, головний бухгалтер Інспектури Федько Анна Федорівна, заступник начальника – головний бухгалтер Черкаського Держекспертцентру Максименко Галина Андріївна. Вдало влилися в колектив Черкаського Держекспертцентру агрономи Клименко Людмила Олексіївна, Левченко Олег Віталійович, Левченко Володимир Віталійович, бухгалтер Лисун Інна Андріївна, старший інспектор Савченко Олена Петрівна.

У 2012 р. сортодослідні станції були реорганізовані, а Черкаський ОДЦЕСР (філія УІЕСР) переведено з м. Черкаси до Маньківської державної сортодослідної станції.

У Черкаській філії Українського інституту експертизи сортів рослин сьогодні працює 15 спеціалістів, серед них сім висококваліфікованих агрономів-експертів зі стажем роботи 5–15 років, а саме: Бабка Петро

Іванович, Михайленко Микола Дмитрович, Король Володимир Васильович, Сивачук Зоя Олександрівна, Дігтяренко Тарас Олексійович, Прокопенко Роман Васильович, Побережець Віктор Олександрович. На посаді головного бухгалтера філії працює Дудник Олександр Васильович, загальний трудовий стаж якого у сільському господарстві 42 роки. Він щедро ділиться своїм досвідом з молодими спеціалістами, середній вік яких становить 32 роки.

Протягом багатьох років агрономи Черкаської філії ведуть польові дослідження, вивчаючи понад 130 сортів пшениці м'якої озимої. Чисельними дослідженнями та виробничою практикою переконливо доведено доцільність вирощування в господарствах усіх форм власності кількох сортів пшениці озимої. Фахівці філії творчо займаються питаннями добору сортів пшениці м'якої озимого типу розвитку, розміщення їх після різних попередників і строків сівби. Це дає змогу зменшити ризики негативного впливу кліматичних факторів на одержання кінцевого результату.

Із 2019 року завдяки зусиллям УІЕСР, після переоформлення землі в його постійне користування, значно збільшились обсяги надходження коштів до спеціального фонду Державного бюджету України, що дало можливість поступово оновити технічні засоби, придбати сільськогосподарську техніку (трактори, зернові сівалки, плуги, дискові борони); агрохімічні засоби; лабораторне обладнання. Значно покращилося забезпечення підпорядкованих йому філій пально-мастильними матеріалами, добривами, засобами захисту рослин, насінням для вирівнювальних посівів.

Вже понад 10 років кваліфікаційну експертизу сортів ріпаку озимого типу розвитку на придатність до поширення в Україні експерти оцінюють за такими показниками: придатність до прийнятих у виробництві технологій, урожайність, стійкість до ураження хворобами та шкідниками, зимостійкість, тривалість вегетаційного періоду, стійкість до несприятливих метеорологічних умов, якісні характеристики тощо.

Комплекс польових і лабораторних досліджень з кваліфікаційної експертизи сортів рослин забезпечуються сучасною технікою, лабораторним обладнанням та інформаційними технологіями з уніфікованим програмними продуктами.

Лабораторія Черкаської філії проводить біохімічні дослідження сортів кандидатів.

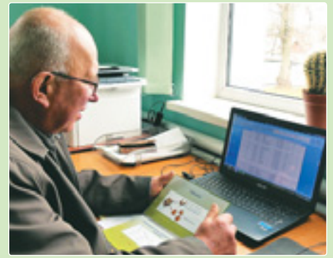

Палітра сортовипробування національних та іноземних сортів і гібридів налічує 130–180 фізичних сортодослідів.

Найефективніший метод інтенсифікації сільськогосподарського виробництва натепер – впровадження

нових сортів. За допомогою новинок селекції і без додаткових витрат можна отримати 25–30% приросту валової продукції рослинництва.

У філії щорічно провадиться експертиза приблизно 300 сортів і гібридів соняшнику однорічного.

На дослідних полях Черкаської філії щороку організовують проведення міжнародних, республіканських, обласних, районних науково-практичних конференцій із сортодослідження та технологій вирощування.

Від перших спроб випробування сортів рослин, коли у складі Всеукраїнського товариства насінництва було організовано українську сортомережу, до утворення Українського інституту експертизи сортів рослин минуло майже століття.

Нинішня державна науково-технічна експертиза сортів рослин відповідає сучасним міжнародним вимогам UPOV, OECD і CPVO Європейського Союзу.

Черкаську філію, інфраструктура якої розташована на базі Маньківської державної сортодослідної станції, протягом 2009–2015 рр. неодноразово відвідували іноземні делегації з робочими місіями, технічними візитами в межах співпраці з Організацією економічного співробітництва та розвитку (OECD) та Міжнародним союзом з охорони нових сортів рослин (UPOV). У рамках технічного візиту робочої групи «Польові культури» UPOV в 2013 р. Черкаська філія приймала представників 58 країн світу.

Технічний візит робочої групи Європейського Союзу з аудиту еквівалентності зернових і кукурудзи в 2015 р. забезпечив торгівлю насінням з країнами СОТ.

У 2016 р. майновий комплекс Маньківської державної сортодослідної станції передано Українському інституту експертизи сортів рослин, на балансі якого знаходиться 140,09 га земельної ділянки для цілей проведення державної науково-технічної експертизи сортів рослин та сортової сертифікації.

На сьогодні Черкаська філія у переліку провідних установ сортодослідної мережі України.

Дирекція та агрономи-експерти наполегливо й результативно працюють над дослідженням сортів нових ботанічних таксонів, про які ще 15–20 років ніхто з виробників не вів мову.

Володимир Левченко
Надія Лещук

UPOV

The International Union for the Protection of New Varieties of Plants
(Міжнародний союз з охорони нових сортів рослин);

OECD

Organisation for Economic Co-operation and Development
(Організація економічного співробітництва та розвитку)

CPVO
Community Plant Variety Office

Community Plant Variety Office
(Бюро Спільноти з прав на сорти рослин)

Методичне оформлення дослідів

Маньківська державна сортодослідна станція

Маньківська державна сортодослідна станція Міністерства аграрної політики та продовольства України була створена на базі Маньківської державної соротовипробувальної ділянки (пізніше – сортодільниця) УРСР у 1937 році, яка займалася випробовуванням нових сортів зернових і технічних культур.

Спочатку вона діяла як підрозділ місцевого господарства (колгоспу ім. Сталіна Жашківського району Київської області), але зі своєю невеликою кількістю технічних засобів. Цьому передував початок колгоспного періоду діяльності голови колгоспу Макаренка Прокопа Васильовича. Тривав він з 1929-го по 26 вересня 1937 р. (того ж року Макаренко був репресований). За його даними, в селі налічувалося 600 дворів. За ці вісім років у селі було зроблено стільки, що це здається неймовірним. І до всіх змін, що сталися в колгоспі, причетний Прокіп Васильович, ідеолог, організатор, керівник усіх звершень.

Плідна робота сортодільниці та становлення сортодослідної станції розпочалися в 60-х роках минулого століття. На базі сортодослідної станції створено елітне насіннєве господарство, яке увійшло до Всеукраїнського реєстру виробників елітного та оригінального насіння зернових культур. Інтенсивний розвиток матеріально-технічної бази сортодільниці розпочався з 2000 року при створенні станції як юридичної, самостійної одиниці із закріпленою Державним актом ділянкою землі.

ДОВІДКА–ХАРАКТЕРИСТИКА: «Видано гр. с. Дзензелівки, Маньківського району тов. Макаренку Прокопу Васильовичу про те, що він є членом колгоспу ім. Сталіна з 1929 року.

Нині під його керівництвом заведено молодого садка 158 га з власного розплідника колгоспу, пасіку на 230 рамкових вуликів, вирощується 450 га насінників городніх культур, працює сушарка на два апарати «Бесарабка» та виноробка з виробництвом до 3000 відер на рік. Але ще більш активна його роль в питаннях

Макаренко Прокіп Васильович (1899–1976)

організаційно-господарського зміцнення колгоспу і створення заможного культурного життя.

За його ініціативи і завдяки його натхненній праці посаджений 162 га плодовий колгоспний сад із кращого Мічурінського і Українського асортименту, організований плодовий розплідник на площі 50 га. Він особисто організував городнє насінництво на площі 450 га, пасіку з 300 вуликів, виноробство і вогневу сушку плодів та ягід, оранжерейне і ґрунтове колгоспне квітникарство, брав активну участь в організації дослідного рибництва.

У 1929 р. дослідник–садівник і активний кооператор Прокіп Васильович Макаренко переносить свій індивідуальний садочок на землю колгоспу і стає одним із передових організаторів артілі й артільного саду.

Прокіп Васильович організовує садову бригаду, створює курси садівників, закладає свій колгоспний розплідник, вирощує дички.

З 1929 по 1934 рік подружжя Макаренків та їхні бригади виростили чотириста тисяч штук зразкового посадкового матеріалу і створили 160-гектарний колгоспний сад.

Він складається з яблунь, груш, слив, черешень, вишень і винограду кращого мічурінського, кримського і західноєвропейського асортименту.

В центрі села на місці запущених куркульських садиб з кленами, ясенами, дубами, горобиною, пірамідальними тополями, черешнями, яблунями і грушами влаштований парк культури і відпочинку.

Літня естрада, павільйон для музикантів (свій духовий оркестр із 16 музикантів), гойдалки, спортивний майданчик, клумби, альтанки – справжній парк міського типу. Поруч невелика оранжерейка…»

У 2002 р., після реорганізації Державної інспектури в Черкаській області, Маньківська державна сортовипробувальна станція безпосередньо підпорядковувалася Черкаському обласному державному центру експертизи сортів рослин.

Основними завданнями Маньківської держсортостанції були:

- проведення польових досліджень для визначення придатності сорту до поширення в Україні (ПСП) пшениці м'якої та твердої, ячменю, вівса, проса посівного, гречки їстівної, гороху посівного, буряка кормового та цукрового;
- визначення відмінності, однорідності та стабільності (ВОС) пшениці м'якої та твердої, ячменю, сої культурної, гречки їстівної, гороху посівного, квасолі звичайної, нуту;
- проведення ділянкового та лабораторного сортового контролю (Post control) гречки їстівної, пшениці твердої та м'якої, ячменю, жита;
- забезпечення імунологічної оцінки сортів пшениці м'якої та твердої, жита, ячменю, тритикале, вівса посівного.

Колектив Маньківської сортодослідної станції налічує 24 особи, з них 11 – реєстрованого персоналу та 13 членів колективу нереєстрованого персоналу, 13 осіб адмінперсоналу. На станції працюють 11 спеціалістів: 6 агрономів; 5 механізаторів; 2 водії. Крім того, на період виконання сезонних польових робіт залучають 9 сезонних працівників.

Поступальному становленню сортодільниці та сортодослідної станції слід завдячити вмілому керівництву і професійності сортознавця Левченка Віталія Панасовича, який з 1961 року працював агрономом, а з 1969-го по 2003 р. – директором Маньківської державної сортовипробувальної станції. Протягом 2004–2015 рр. був головним агрономом – заступником директора сортодослідної станції.

Левченко Віталій Панасович
(1933–2015)

Розквіт сортодільниці і становлення сортодослідної справи багато в чому відбулося завдяки умілому керівництву та професійності Віталія Панасовича, який з 1961 року працював агрономом, з 1969 року завідував сортодільницею.

З 2000 по 2003 роки директор Маньківської державної сортовипробувальної станції. З 2004 по 2015 роки головний агроном – заступник директора Маньківської державної сортовипробувальної станції. Його багатий досвід покладено в основу методики державного сортовипробування сільськогосподарських культур. Нагороджений орденом Знак Пошани (нагорода Радянського Союзу), орденом Знак Пошани України, удостоєний звання «Заслужений сортовипробувач України» та в 2013 році звання «Заслужений працівник сільського господарства України».

Про науково-виробничий потенціал сортостанції свідчить висока вимогливість та професійне ставлення до виконання Робочої програми науково-технічної експертизи сортів рослин, за якою проводили польові дослідження понад 2 тис. сортів сільськогосподарських рослин: озимий тип розвитку – пшениця м'яка, тверда, дворучка; жито посівне; ячмінь звичайний; ярий тип розвитку – пшениця м'яка, тверда і дворучка; ячмінь звичайний; овес посівний; горох посівний; просо посівне; гречка їстівна; буряк цукровий; буряк кормовий.

У 2011 р. сортодослідні станції в Черкаській області було реорганізовано. У 2012 р. Маньківська ДСДС припинила діяльність у державній системі охорони прав на сорти рослин. За нез'ясованих обставин, неправомірно передано цілісний майновий комплекс Маньківської сортодослідної станції новоствореному Державному підприємству «Центр сертифікації та експертизи насіння і садивного матеріалу», де, як виявилося, не проводили сертифікацію та експертизу.

Юридичну адресу Черкаського ОДЦЕСР (філії Українського інституту експертизи сортів рослин) за погодженням Міністерства аграрної політики та продовольства України було перенесено в село Дзензелівка Маньківського району Черкаської області.

Олег Левченко

Левченко Олег Віталійович 1967 року народження. Закінчив Уманський сільськогосподарський інститут (нині – Уманський національний університет садівництва), спеціальність «Агрономія» (1990 р.).

Працював головним агрономом, сільським головою.

З квітня 2004 року до 2012 р. перебував на посаді директора Маньківської державної сортодослідної станції. Зараз працює на посаді провідного агронома Черкаської філії Українського інституту експертизи сортів рослин. Він проявляє високий професіоналізм, наполегливість і цілеспрямованість, що забезпечує якісне та своєчасне виконання науково-технічної експертизи сортів рослин на придатність до поширення; експертизи на відмінність, однорідність та стабільність сортів рослин та ділянкового (ґрунтового) сортового контролю насіння сортів ботанічних таксонів, які включено до Схем сортової сертифікації Міжнародної організації економічної співпраці та розвитку (OECD).

Оцінка рослин пшениці м'якої озимого типу розвитку на ділянках фітопатологічних досліджень

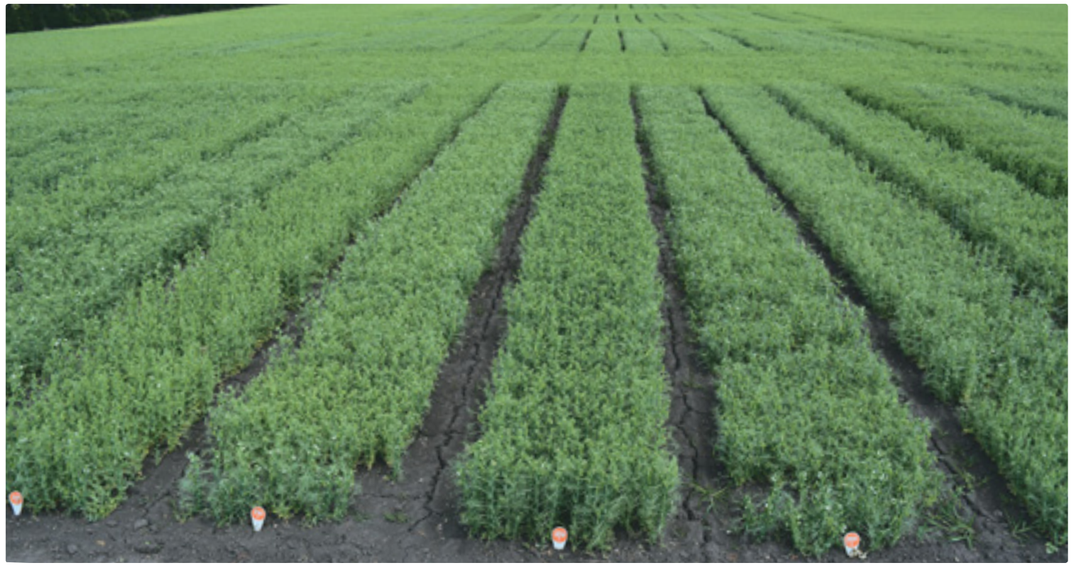

Старшина роду Левченків – **Левченко Панас Григорович** (1.12.1904 – 6.11.1974) – у 1946 році очолив колгосп «Зоря комунізму» в селі Дзензелівка. Завдяки його організаторським здібностям швидко відновлювалося зруйноване Другою світовою війною господарство і вже в 1947 році колгосп одержав рекордні врожаї пшениці по 32,4 ц/га на площі 45,63 гектара. За виняткові заслуги перед державою 26.02.1948 р. Левченку П. Г. присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці, у 1950 році Панас Григорович нагороджений другим Орденом Леніна. Під його керівництвом було досягнуто найбільших успіхів за радянської системи господарювання. Його син – Левченко Віталій Панасович (01.12.1933 – 05.02.2015) вчений-агроном рільник. Все трудове життя працював на державній сортовипробувальній станції, багаторічний її директор, був талановитим організатором сортодослідної справи, досвідченим вихователем наукових кадрів. Родинну справу продовжили сини Віталія Панасовича, Олег та Володимир Левченки. Днем родини Левченків є 1 грудня. Саме цього дня народився засновник роду, Левченко Панас Григорович, цього дня народився Віталій Панасович, цього ж дня народився його перший син. Все життя Віталій Панасович залишався безсумнівним авторитетом для своїх дітей, онуків, учнів і колег.

Загальний стаж династії Левченків у справі становлення та розвитку сортовипробування складає близько 100 років.

Художня самодіяльність Маньківської ДСДС, 2013 р.

Черкаська державна сортодослідна станція

Черкаську державну сортодільницю створено у 1937 р. в селі Ломовате Черкаського району Київської області на базі місцевого колгоспу «Заповіт Леніна». Було створено дві сортодільниці: Черкаську зернову та Черкаську овочеву.

З дня створення сортодільниці майже всі роботи на полі виконувалися вручну, насіння рослин для дослідів висівали кінними сівалками, а жали – серпами й обмолочували снопи на молотарках. На сортодільниці працювала бригада чисельністю 50 осіб. Про важливість роботи сортодільниці свідчить те, що члени бригади отримували на зароблений трудодень 2 кг зерна за рахунок одержання додаткової оплати від держави, на той час як колгоспники отримували 1 кг зерна на зароблений трудодень.

У 60-ті роки минулого століття в сортовипробуванні почали широко застосовувати механізацію, у 1965 р. на території сортодільниці збудовано нову лабораторію.

Перший завідувач сортодільниці – Сміщук Анастасій Миколайович, очолював її з 1937-го по 1941 р. Під час Другої світової війни вона не працювала.

З 1945 року завідував сортодільницею Василенко Іван Іванович, який працював на ній агрономом з часу її створення. У 1952 р. він перейшов на посаду начальника Інспектури Держкомісії по сортовипробуванню сільськогосподарських культур по Київській області.

На сортодільниці з 1947 року працювала агрономом Сіренко Катерина Євгенівна, а завідувала сортодільницею протягом 35 років (1952–1987). У 1966 р. їй присвоєно почесне звання «Заслужений агроном України».

З 1987 року завідувачами сортодільниці були: Середа Олексій Григорович (1987–1988), Мироненко Іван Вікторович (1989–1991), Атамась Раїса Олексіївна (1991–1995), Куцовський Олександр Миколайович (1996–1999).

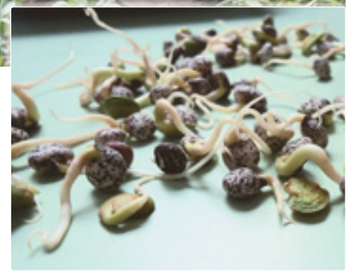

У 2000 р. на базі Черкаської державної сортодільниці було створено Черкаську державну сортовипробувальну станцію, яку у 2003 р. реорганізовано в Черкаську державну сортодослідну станцію (ДСДС).

Директором Черкаської державної сортодослідної станції у 2000 р. призначено Зганяйка Володимира Григоровича, який перебував на цій посаді до 2010 року.

Після нього сортодослідну станцію очолив Братко Микола Іванович, який з 2000 року працював головним агрономом станції.

Багаторічною добросовісною працею на ниві сортовипробування відзначилися агрономи Гончаров Павло Дмитрович, Атамась Раїса Олексіївна, Жученко Іван Михайлович, Бондаренко Тетяна Іванівна, Філіпоненко Ігор Анатолійович, Булана Анна Андріївна, Швиденко Володимир Леонтійович та інші.

Агроному І категорії Черкаської ДСДС Бондаренко Тетяні Іванівні у 2011 р. за видатний внесок у справу державного сортовипробування присвоєно звання «Заслужений працівник сільського господарства України».

За роки діяльності на полях станції проводили конкурсне випробування сортів зернових, зернобобових, технічних, кормових, овочевих культур. Сотні цих сортів були запропоновані до районування в Черкаській області та внесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

Крім сортовипробування, на полях станції організовано розмноження кращих нових сортів пшениці озимої та ярої, гороху, ячменю ярого.

Черкаська ДСДС до 2012 року мала в користуванні 83,55 га землі, зокрема 82,11 га ріллі, забезпечена технікою для проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин на придатність до поширення в Україні та на охороноздатність.

З 2012 року Черкаська державна сортодослідна станція припинила діяльність у державній системі охорони прав на сорти рослин.

Володимир Василюк

Золотоніська державна сортодослідна станція

Ця державна сортодільниця була створена в 1937 році у селі Вознесенське Золотоніського району (на той час Полтавської області) на базі державної сортовипробувальної ділянки місцевого колгоспу.

Перший завідувач сортодільниці – Тарасенко Михайло Миколайович, очолював її протягом 1937–1941 років.

Під час Другої світової війни, в 1941–1945 роках, сортодільниця не діяла. У 1945 р. посаду завідувача сортодільниці зайняв Маштапа Лаврентій Йосипович, з 1946-го по 1948 р. і з 1961-го по 1966 р. У травні 1966 року він очолив Інспектуру Держкомісії по сортовипробуванню сільськогосподарських культур по Черкаській області.

Морква Григорій Іванович був завідувачем сортодільниці протягом 33 років, з 1950-го по 1983 р., а до цього працював помічником завідувача.

З 1983-го по 1987 р. завідував сортодільницею Ворона Володимир Петрович. Черненко Віталій Миколайович очолював сортодільницю з 1987-го по 2000 р., а до цього з 1979-го по 1987 р. працював на ній агрономом.

У 2000 р. на базі Золотоніської державної сортодільниці було утворено Золотоніську державну сортовипробувальну станцію, яку в 2002 р. реорганізовано в Черкаський обласний державний центр експертизи сортів рослин, а з 2005 року – у Золотоніську державну сортодослідну станцію.

З 2000 року директором Золотоніської ДСДС призначено Проценка Івана Івановича.

Багаторічною сумлінною працею на ниві сортовипробування відзначилися агрономи: Золотарьова Надія Федорівна, Маштапа Лаврентій Йосипович, Капля Варвара Павлівна, Черненко Віталій Миколайович, Шкрьобка Ольга Андріївна, Шкрьобка Сергій Григорович, Пономаренко Лідія Іванівна, Синьоок Ігор Васильович, головний бухгалтер Дробот Ольга Василівна, завідувач складу Кодь Василь Олександрович, трактористи Гончар Олег Васильович, Кир'яченко Володимир Андрійович.

Золотоніська ДСДС до 2012 року мала в користуванні 128,53 га землі, зокрема 124,45 га ріллі. З 2012 року станція припинила діяльність у державній системі охорони прав на сорти рослин.

Іван Проценко

Холодноярська державна сортодослідна станція

У процесі реорганізації підприємств 1996 року радгосп «Жовтень» перетворено на Кам'янську державну сортовипробувальну станцію з площею земельних угідь 3048 гектарів (Наказ №15 від 23.01.1996 р.).

Наказом Міністерства аграрної політики України №17 від 24.01.2002 р. на базі частини майна Кам'янської ДСДС створено Центр сортової агротехніки та методики з правом юридичної особи на правах сортодослідної станції.

Іншу частину земель передано Кам'янському державному сільськогосподарському підприємству, яке потім реорганізовано в КСП (комунальне сільськогосподарське підприємство) з подальшим розпаюванням.

Сучасну назву станція отримала у 2005 р. через зміну назви Центру сортової агротехніки та методики на Холодноярську державну сортодослідну станцію. Очільником її став Левченко Ігор Іванович.

Тривалий час тут сумлінно працювали агрономами Щербак Віктор Володимирович, Костенко Ольга Володимирівна, Гирич Оксана Миколаївна.

Станції належало 718,9 га сільськогосподарських угідь, з них 689,5 га – ріллі. Напрям використання – зерново-технічний.

Після реорганізації державної системи з охорони прав на сорти рослин у 2012 р. Холодноярська ДСДС припинила свою діяльність у структурі Українського інституту експертизи сортів рослин.

Ігор Левченко